

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.547/2020/6.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Demjén Péter bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: gyámhatósági ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fel: a felperes

A felülvizsgálati kérelem száma: 2.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2020. február 14-én hozott 101.K.27.667/2019/27. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 101.K.27.667/2019/27. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 70.000.- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és a perben nem álló P. G. házasságából 2016. március 5-én D. D. nevű gyermekük született. P. G. a közös gyermekkel együtt elköltözött a család Budapesten található lakásából édesapjához, Tatára.
- [2] A felperes 2016. szeptember 9-én a kiskorú gyermek védelembe vételét kérte, mert az anya nem oltatta be a gyermeket a kötelező BCG oltással, továbbá depresszív hangulatával veszélyes a gyermekre nézve.
- [3] Az elsőfokú gyámhatóság eljárása során megkereséseket eszközölt, jogsegély iránti kérelemmel fordult az illetékes rendőrkapitányságokhoz, környezettanulmányt készített az anya és a gyermek Tatán található lakóhelyén, valamint pszichológus szakértői véleményt szerzett be az anyáról.

Eljárása eredményeként hozta meg 2017. március 17-én határozatát, amelyben kiskorú D. D. védelembe vételét rendelte el, továbbá kötelezte a felperest és P.G. a Szociális Alapellátó Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központjának családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatársával való együttműködésre. Az indokolásban részletesen ismertette a beszerzett bizonyítékokat, így többek között a 2016. október 4-én és 2016. október 12-én kitűzött tárgyaláson történeteket. Rögzítette, hogy P. G. 2016. október 26-án visszaköltözött a gyermekkel együtt a felpereshez, azonban 2017 januárjában ismét visszament édesapja ingatlanába Tatára. Igazolást nyert, hogy a gyermek 2017. január 31-én megkapta az elmaradt BCG oltást.

- [4] Az elsőfokú hatóság kiemelte, hogy a felperes személyesen egyetlen alkalommal sem jelent meg a gyámhatóság előtt, ezzel szemben megszámlálhatatlan mennyiségű, gyakran zavaros tartalmú írásbeli beadványt nyújtott be a gyámhatóságnál, a rendőrségnél, továbbá fegyelmi eljárásokat kezdeményezett. A rendőrségtől, védőnőktől, gyermekorvostól és családsegítő szolgálattól kapott tájékoztatások, a beszerzett szakvélemény, valamint a két tárgyaláson elhangzottak, továbbá a feltárt előzmények alapján a hatóság azt az álláspontot foglalta el, hogy a gyermek veszélyeztetettsége jelenleg is fennáll, egyfelől az apa kiszámíthatatlan viselkedése, agresszív magatartása, másfelől az anya hezitáló viselkedése, kapcsolati ambivalenciái, környezetváltásai miatt, így a gyermek megfelelő testi-, lelki-, erkölcsi fejlődése, családban történő nevelkedése a védelembe vétel keretein belüli gondozással biztosítható.
- [5] A felperes ugyan a védelembe vétel iránti kérelmét visszavonta, ugyanakkor a gyámhatóság az eljárást hivatalból folytatta.
- [6] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2017. június 15-én hozott alperes leánykori neve számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Véleménye szerint az elsőfokú hatóság helyesen állapította meg, hogy a gyermek veszélyeztetettsége fennáll a szülők közötti konfliktusok, az apa kiszámíthatatlan, olykor agresszív viselkedése, valamint az anya hezitáló magatartása, illetve folyamatos környezetváltozásai miatt. A szülők közötti problémák nem oldódtak meg, nem is enyhültek, a szülők viselkedése nem változott, így a gyermek veszélyeztetettsége ebben a helyzetben továbbra is fennáll.

A kereseti kérelem

- [7] A felperes keresettel támadta az alperes határozatát, kérve annak bírósági felülvizsgálatát. Keresetlevelében eljárási- és anyagi jogi jogszabálysértéseket is megjelölt.

Az elsőfokú ítélet

- [8] A kijelölés alapján eljáró Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős ítéletében a keresetet elutasította. Kifejtette, hogy az elsőfokú hatóság és az alperes határozatuk indokolásában részletesen számot adtak arról, hogy miért tartják indokoltnak a gyermek védelembe vételét. Helyesen jutottak arra a következtetésre, hogy a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, a szülők közötti konfliktusok, továbbá a felperes és az anya magatartása miatt.
- [9] A 2016. október 4-i tárgyalásra szóló, 2016. szeptember 23-án kiadott idézést tartalmazó postai küldeményt a szolgáltató első ízben szeptember 27-én kísérelte meg kézbesíteni a felperesnek, aki azonban azt nem vette át, a második megkísérlés időpontja 2016. - helyesen - október 4-e. Az első tárgyalást követően, 2016. október 6-án az elsőfokú ügyintéző rövid úton, szóban idézte a felperest a 2016. október 12-re kitűzött tárgyalásra, továbbá a hatóság kiadta az értesítést a szóbeli idézésről.
- [10] A bíróság szerint az elsőfokú hatóság eljárása nem felelt meg a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Ket.) 46. § (3) bekezdésének. Ugyanakkor ez az eljárási jogszabálysértés nem minősül érdeminek, mert a

felperes nem volt elzárva attól, hogy a közigazgatási eljárás során érveit előadhassa, bizonyítékait előterjeszthesse.

[11] A felperes állította a gyermek oltási kiskönyvének meghamisítását, azonban ezt nem tudta igazolni, alaptalanul hivatkozott arra, hogy ebben a körben büntetőeljárás van folyamatban.

[12] Az iratokból megállapíthatóan a gyermek a kötelező oltásokat megkapta - utoljára a BCG oltást - ezt több okirat is alátámasztja. Az oltások beadásának kérdése nem tartozik a gyámhatóság jogkörébe, e vonatkozásban az egészségügyi hatóságok rendelkeznek hatáskörrel. Alaptalan az a felperesi hivatkozás, hogy a kötelező védőoltások megtörténtét a gyámhatóságnak ebben az eljárásban kellett volna vizsgálnia.

[13] A felperes igazságügyi orvosszakértő kirendelését kérte a kötelező védőoltások beadása körében, ezt az indítványát azonban visszavonta. Indítványozta ugyanakkor dr. K. A. szakorvosnak a tanúkénti meghallgatását, ezt az indítványt azonban a bíróság mellőzte, mert a tanúvallomás eljárásjogilag nem alkalmas a gyermekorvos és védőnő által hivatalosan dokumentált orvosi cselekmény megtörténtének - a védőoltás beadásának - ténybeli cáfolatára.

[14] A határozatokból egyértelműen megállapítható, hogy a felperes agresszív, fenyegető magatartását a hatóság P. G. nyilatkozataira alapítottnan állapította meg. Nyomatékosan utalt arra a bíróság, hogy a védelembe vétel oka a szülők elmergesedett viszonya mellett a felperes és az édesanya magatartásában is keresendő.

[15] A bíróság szerint nincs olyan irat, amely igazolná, hogy a felperes a hatósági jegyzőkönyvek megküldése iránti kérelemmel fordult az első- vagy a másodfokú hatósághoz.

[16] A kizárás kérdéséről az illetékes hatóság a kérelmet elutasító döntést hozott. A felperes által hivatkozott, az alperes vezetője ellen, általa indított büntetőeljárás relatív kizárási okot eredményezhetne, azonban az eljárás során nem merült fel olyan tény, amely ezt alátámasztaná.

[17] A gyermek alultápláltságára a felperes sem az elsőfokú gyámhatósági eljárás során, sem a fellebbezésében nem hivatkozott.

[18] A bíróság összességében arra a következtetésre jutott, hogy az alperes helytállóan döntött a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 68. § (1) bekezdése, 130/A. § (3) bekezdése és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 85. § (3) bekezdése szerinti feltételek fennállásáról, így a védelembe vétel indokolt és jogszerű volt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet elsődlegesen annak az alperesi és elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezése és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezése iránt. Másodlagosan kérte az ítélet és az alperesi határozat hatályon kívül helyezése mellett az alperes új eljárásra kötelezését. Álláspontja szerint az ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: 1952-es Pp.) 3. § (3), 164. § (1) bekezdését, 206. §-át, 336/A. § -át, 339. § (1) bekezdését; a Gyer. 86. § (2) bekezdését és a Ket. 46. § (3) bekezdését.

- [20] Véleménye szerint a hatóságok és a bíróság valótlanul állítják, hogy akár a házastársával, akár a kiskorú gyermekkel szemben bármikor erőszakosan lépett volna fel. Sérelmes, hogy az alperes az anya által egyoldalúan előadottakat tényként kezelte. A P. G. által elmondottakkal szemben a felperes fenyegető tartalmú beadványokat nem nyújtott be, a rendőri intézkedések a gyermek oltatlanságának elhárítása körében keletkeztek.
- [21] Az elsőfokú hatóság úgy tartott tárgyalásokat, hogy azokra a felperes szabályos idézést nem kapott. A bíróság ezt a tényt, a Ket. 46. § (3) bekezdésére alapítottnak meg is állapította, ugyanakkor jogszerűtlenül rögzítette, hogy ez nem minősül érdemi eljárási jogszabálysértésnek. Ezzel szemben a hatóságok nagy jelentőséget tulajdonítottak a tárgyaláson elhangzottaknak.
- [22] A támadott ítéletben írtakkal szemben az alperes egyáltalán nem folytatott le bizonyítást a gyermek oltatlanságával kapcsolatban, annak ellenére sem, hogy az eljárást megindító felperesi kérelem kifejezetten erre vonatkozott. Már a hatósági eljárásban is több orvosi leletet csatolt, amelyek objektíve bizonyították, hogy a gyermek nem kapta meg az összes szükséges védőoltást. Ennek ellenére a bíróság a felperes terhévé tette a valóság bizonyítását, holott az orvosi leletek rendelkezésre állására figyelemmel az 1952-es Pp. vonatkozó rendelkezései alapján ebben a körben nem áll fenn a felperes bizonyítási kötelezettsége.
- [23] A beoltottság vonatkozásában a szakértői bizonyítás a bíróság szerint is indokolt lett volna, erre felhívta a felperest, de a bizonyítás elrendelését az 1952-es Pp. 336/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a bíróságnak hivatalból kellett volna kezdeményeznie. A bíróság jogellenes módon nem hallgatta meg a felperes által indítványozott dr. K. A. tanúként, aki nyilatkozhatott volna a beoltatlanságra, az oltási sorrendre és az oltási tervre.
- [24] A gyermek beoltottsága körében már a hatósági eljárásban szakértői bizonyítási eljárást kellett volna lefolytatni. Az oltási kiskönyv hamisított volta több iratra figyelemmel a felperes szerint bizonyított.
- [25] A felperes hangsúlyozta, a hatóságok és a bíróság az általa csatolt bizonyítékokat teljes mértékben figyelmen kívül hagyta. Az alperes határozati indokolása nem tartalmazta azt, hogy a felperesi bizonyítékok értékelése miért került mellőzésre.
- [26] Az elsőfokú hatóság jogszabálysértő módon erre irányuló kérelme ellenére a felperesnek nem küldte meg az eljárása során keletkezett jegyzőkönyveket.
- [27] Az elsőfokú- és másodfokú határozatot hozó személyek kizárási okokból a Ket. értelmében nem vehettek volna részt az eljárásban. A hatóságok egyoldalú, a felperessel szemben következetesen elfogult eljárása miatt az ügyben nem hozhattak volna döntést.
- [28] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta, részletesen nyilatkozott a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra. Előadta, hogy a kiskorú védelembe vételét a 2019-es felülvizsgálat eredményeként a Kisbéri Járási Hivatal megszüntette, az elsőfokú döntést a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal mint másodfokú gyámhatóság helybenhagyta.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [29] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [30] Az 1952-es Pp. 275. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A jogerős ítélet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül.
- [31] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nagyrészt pontosan megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le.
- [32] A Kúria elsődlegesen hangsúlyozza, az elsőfokú bíróság vizsgálta a közigazgatási eljárás teljes anyagát, a felek perbeli nyilatkozatait, beadványait, a bizonyítékokat az 1952-es Pp. 206. § (1) bekezdése alapján összességében értékelte és helyesen állapította meg, hogy a kereset nem alapos. Jogszabálysértést ebben a körben a rögzített tényállás iratellenessége, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelés alapozhat meg, ilyen jogsértés azonban nem tárható fel.
- [33] A jogerős ítélet az 1952-es Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban kiterjed valamennyi, a felperes által megjelölt jogszabálysértésre. A közigazgatási és munkaügyi bíróság indokolási kötelezettségének az 1952-es Pp. 221. § (1) bekezdésében írtak szerint eleget tett.
- [34] A Ket. 42-43. §-a szabályozza a kizárás jogintézményét. A kizárási ok lehet abszolút és relatív. A felülvizsgálati kérelemben megjelöltek arra utalnak, hogy a felperes szerint az első- és másodfokon eljáró személyektől nem várható el az ügy tárgyilagosa megítélése, ezért nem vehettek volna részt az eljárásban. Ez a Ket. 42. § (3) bekezdésében rögzített elfogultság állításának tekintendő, ami relatív kizárási oknak minősül.
- [35] A felülvizsgálati bíróság rámutat, nem alapozza meg az elfogultság mint relatív kizárási ok fennállását az a felperesi állítás, hogy az általa beküldött okiratokkal, orvosi leletekkel a hatóságok nem foglalkoztak. Ez ugyanis az ügy érdemére tartozó kérdés, amelyről a közigazgatási bíróságnak kellett döntenie.
- [36] A Ket. 46. § (3) bekezdése értelmében az idézést - ha az ügy körülményeiből más nem következik - úgy kell közölni, hogy azt az idézett a megjelenésének megkönnyítése érdekében a meghallgatását megelőzően legalább nyolc nappal megkapja. A 46. § (5) bekezdése szerint az idézésről szóló végzés szóban is közölhető.
- [37] Az elsőfokú hatóság a 2016. október 4-i tárgyalásra szóló idézést 2016. szeptember 23-án adta ki, azt a szolgáltató első ízben szeptember 27-én kísérelte meg kézbesíteni a felperesnek, aki azt nem vette át. A második megkísérlés időpontja 2016. október 4-e. 2016. október 6-án az elsőfokú ügyintéző szóban idézte a felperest a 2016. október 12-re kitűzött tárgyalásra.
- [38] A közigazgatási és munkaügyi bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú hatóság a fenti két tárgyalásra szóló idézés körében megsértette a Ket. 46. § (3) bekezdését, mert egyrészt az október 4-i tárgyalásra szóló idézést a tárgyalásig a felperes nem vette át, másrészt az október 12-i tárgyalásra a szóbeli idézés megtörtént, de a nyolc napos határidő nem került betartásra.

- [39] A Kúria osztja az elsőfokú bíróság azon okfejtését, hogy a Ket. 46. § (3) bekezdésének sérelme nem minősül az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértésnek, ugyanis ez a felperesi jogérvényesítést érdemben nem befolyásolta érveit, bizonyítékait előterjeszthette. Önmagában az a tény, hogy a tárgyalásokon elhangzottakat a hatóság bizonyítékként felhasználta nem minősíti a jogszabálysértést lényegesnek.
- [40] A Kúria megítélése szerint a felperes csak állította, de nem bizonyította, hogy az elsőfokú hatósági eljárás során kérelmet nyújtott be a jegyzőkönyvek megküldésére. Ilyen tartalmú irat a hatósági iratok közt nem lelhető fel.
- [41] A Gyvt. 68.§ (1) bekezdése alapján, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. A Gyer. 85. § (3) bekezdése kimondja, ha a gyermek veszélyeztetettsége fennáll és az az alapellátás önkéntes igénybevételével sem szüntethető meg - de a gyermeket nem kell a családból kiemelni -, a gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi.
- [42] A felülvizsgálati bíróság megítélése szerint az első- és másodfokú hatóság a Ket. 50. § (1) bekezdésében meghatározott tényállás- tisztázási kötelezettségüknek eleget tettek. Az elsőfokú hatóság nagyon részletes bizonyítási eljárást folytatott le, a szükséges iratokat beszerezte, tárgyalásokat tartott, jogsegély iránti kérelmeket adott ki, környezettanulmányt készített és pszichológus szakértőt rendelt ki, aki szakvéleményt terjesztett elő. Az eljáró hatóságok a beszerzett bizonyítékokat helyesen értékelték, azokból megfelelő következtetéseket vontak le.
- [43] A Kúria hangsúlyozza, hogy a gyermek veszélyeztetettsége a határozatokban megjelölt okokból, a határozatok időpontjában fennállt, a határozatok indokolását a tények alátámasztották.
- [44] A Kúria nem ért egyet az elsőfokú bíróság azon ténymegállapításával, hogy a felperes agresszív, fenyegető magatartását kizárólag P.G. nyilatkozatai tanúsítják. Ezzel szemben iratokkal igazolt, hogy P.G. bejelentésére három alkalommal került sor rendőri intézkedésre a felperes agresszív, fenyegető magatartása miatt. E mellett az illetékes család- és gyermekjóléti központok iratai is alátámasztják a felperes agresszív viselkedését, aki az eljáró gyámhatósági dolgozókkal szemben is fenyegetően lépett fel.
- [45] A korábban írtaknak megfelelően a felperes a gyermek védelembe vételét többek között azért kérte, mert az anya a gyermeket nem oltatta be a kötelező BCG oltással.
- [46] A Kúria rámutat, a hatósági eljárás időtartama alatt a gyermek a BCG oltást megkapta, ezt a tényt a felperes sem vitatta.
- [47] A felperes a gyámhatósági eljárás során - korábbi nyilatkozatát megváltoztatva - állította, hogy a gyermek több védőoltást az anya hibájából nem kapott meg. Ebben a körben a Kúria kiemelkedő jelentőséget tulajdonít a Komárom-Esztergom Megyei Rendőrfőkapitányság Tatabányai Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály 11010/1891-59/2017.bü. számú határozatának, amely a felperes feljelentése alapján indult nyomozást megszüntette. Az indokolás szerint a kirendelt orvosszakértő szakvéleményében rögzítette, hogy a kiskorú gyermek a kötelezően előírt oltásokat megkapta. A fentieket meghaladóan a hatósági- és bírósági eljárásban beszerzett több egyéb okirat

is alátámasztja a gyermek korának megfelelő teljes beoltottságát. Ezért erre vonatkozóan további bizonyítás szükségessége nem áll fenn, az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte Dr. K. A. szakorvos tanúkénti meghallgatását.

[48] A közigazgatási perben a bíróság nem sértette meg az 1952-es Pp. 3. § (3), 164. § (1) bekezdését, továbbá a hivatalbóli bizonyításra vonatkozó 336/A. §-át.

[49] A felperes csak állította, de nem bizonyította, hogy a gyermek oltási kiskönyve hamisított.

[50] Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 57-58. §-a rendelkezik a védőoltásokról. A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998.(VI.3.) NM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 4-5. §-ai rögzítik a védőoltásokra irányadó szabályokat, míg a 16. §-a az egyes hatóságok védőoltással kapcsolatos feladatait. Ezen hatóságok között nem szerepel a gyámhivatal, így a védőoltásokra vonatkozó egészségügyi hatósági eljárások nem tartoznak a gyámhivatal hatáskörébe.

[51] A védelembé vételi eljárás során jelentőséggel bírhat az, hogy az arra kötelezettek beadatták-e a gyermek kötelező védőoltásait, avagy nem. Ugyanakkor nem feladata a gyámhatóságnak ebben a körben részletes bizonyítás felvétele, elégséges, ha beszerzi a kérdés eldöntésére vonatkozó szükséges bizonyítékokat. Jelen esetben a gyámhatóság eleget tett ebben a körben is a tényállás-tisztázási kötelezettségének, ennek eredményeként megnyugtatóan tisztázódott a gyermek beoltottsága.

[52] Az Eütv. és a Rendelet hivatkozott szabályainak megfelelően a beoltottság kérdésében hatósági jogkörrel a gyámhatóság nem rendelkezik.

[53] A Kúria az 1952-es Pp. 275. § (3) bekezdését alkalmazva a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[54] *A gyermek veszélyeztetettsége esetén a szükséges feltételek fennállása mellett a védelembé vétel indokolt.*

Záró rész

[55] A felülvizsgálati kérelmet a Kúria az 1952-es Pp. 274. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

[56] Az alperes felülvizsgálati eljárási költségre nem tartott igényt.

[57] A felülvizsgálati eljárás illetékét a peresztes felperes köteles megfizetni az államnak felhívásra.

[58] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot az 1952-es Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. november 11.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró; Dr. Demjén Péter s.k.bíró